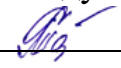

Міністерство освіти і науки України
Тернопільський національний педагогічний університет
імені Володимира Гнатюка

Кафедра української мови та славістики

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Завідувач кафедри

 Тетяна ВІЛЬЧИНСЬКА

Протокол № 1 від 1 вересня 2026 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ
СУЧАСНОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРНОЇ МОВИ**

Рівень вищої освіти	другий (магістерський)
Галузь знань	A Освіта
Спеціальність	A4 Середня освіта
Предметна спеціальність	A4.01 Середня освіта (Українська мова і література)
Друга спеціальність	A4.02 Середня освіта (Мова та зарубіжна література)
Спеціалізація	A4.021 Англійська мова та зарубіжна література
Освітня програма	Середня освіта (Українська мова і література, англійська мова)

2026 – 2027 навчальний рік

Робоча програма навчальної дисципліни «Актуальні питання сучасної української літературної мови» для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти освітньої програми «Середня освіта (Українська мова і література, англійська мова)» за спеціальністю А4 Середня освіта предметної спеціальності А4.01 Середня освіта (Українська мова і література) другої спеціальності А4.02 Середня освіта (Мова та зарубіжна література) спеціалізації А4.021 Англійська мова та зарубіжна література галузі знань А Освіта.

Розробник:

СТРУГАНЕЦЬ Любов – доктор філологічних наук, професор кафедри української мови та славістики Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка.

1. Опис навчальної дисципліни

1	Освітня програма	Середня освіта (Українська мова і література, англійська мова) Secondary Education (Ukrainian Language and Literature, English Language)
2	Спеціальність Предметна спеціальність Друга спеціальність (предметна спеціальність) Спеціалізація	A4 Середня освіта A4.01 Середня освіта (Українська мова і література) A4.02 Середня освіта (Мова та зарубіжна література) A4.021 Англійська мова та зарубіжна література
3	Галузь знань	А Освіта
4	Рівень вищої освіти	другий (магістерський)
5	Форма навчання	денна
6	Статус дисципліни	обов'язкова
7	Мова навчання	українська
8	Курс	1
9	Семестр	1
10	Обсяг дисципліни в кредитах	3 кредити
11	Загальна кількість годин	90
12	Кількість змістових модулів	2
13	Аудиторні заняття (год.)	Денна форма – 30
14	Лекції (год.)	Денна форма – 14
15	Практичні заняття (год.)	Денна форма – 16
16	Самостійна робота (год.)	Денна форма – 60
17	Вид ІНДЗ	Есе на актуальну лінгвістичну тему; лінгвістичний огляд
18	Форма підсумкового контролю	іспит

Частка годин аудиторних занять становить 33 %.

2. Мета навчальної дисципліни

Метою навчальної дисципліни є аналіз актуальних питань сучасної української літературної мови, що сприятиме поглибленню й систематизації відповідних теоретичних знань, а також удосконаленню компетентностей здобувачів вищої освіти в контексті оновленої гуманітарної парадигми.

3. Компетентності та результати навчання

Вивчення дисципліни передбачає формування у здобувачів таких компетентностей:

ЗК 3. Міжособистісна взаємодія. Компетентність педагогічного партнерства. Здатність працювати в команді, вести дискусії, переконувати та впливати на інших учасників колективу; уміння знаходити компромісні рішення й брати на себе відповідальність за їх втілення.

ЗК 4. Інструментальні навички. Здатність до письмової та усної комунікації українською та англійською мовами. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.

ЗК 5. Соціально-особистісні навички. Здатність до адаптивності, комунікабельності, креативності, толерантності, критичного мислення, прагнення самовдосконалення, самокритичність, наявність стійкого світогляду та наполегливості у досягненні мети. Здатність генерувати нові ідеї, виявляти лідерські якості. Здатність формувати мотивацію здобувачів освіти й організовувати їхню пізнавальну діяльність та рухатися до спільної мети. Здатність раціонально планувати та використовувати час.

ЗК 6. Етичні мотиви. Здатність розуміти і сприймати етичні принципи, сумлінно виконувати професійні обов'язки, дотримуватись норм академічної доброчесності і професійної етики та політик використання ІІІ.

ЗК 7. Міжкультурна взаємодія. Здатність толерантно сприймати, розуміти, цінувати ідеї, думки і судження інших людей, мультикультурність.

ФК 1. Здатність здійснювати методичну діяльність під час навчання української мови й літератури, англійської мови, зарубіжної літератури з урахуванням сучасних інноваційних підходів.

ФК 2. Здатність прогнозувати й організовувати навчальний процес з української мови й літератури, англійської мови, зарубіжної літератури на засадах особистісно-орієнтованого, діяльнісного та компетентнісного підходів; орієнтуватись в основних тенденціях розвитку іншомовної освіти у навчальних закладах, прогнозувати й проектувати педагогічну діяльність; проектувати та структурувати навчальний процес на рівні курсу, розділу, теми, уроку, педагогічної ситуації.

ФК 3. Здатність формувати у здобувачів освіти вміння користуватися метамовою лінгвістики та літературознавства, виконувати передбачені навчальними програмами види мовного розбору, аналізу тексту.

ФК 4. Здатність забезпечувати здобувачам освіти навчання державною мовою; англійською мовою; спілкуватись українською мовою вільно та фахово, володіти іноземною мовою відповідно до Загальноєвропейських рекомендацій із мовної освіти.

ФК 5. Здатність здійснювати відбір методів, форм і засобів навчання української мови й літератури, англійської мови, зарубіжної літератури, спрямованих на розвиток здібностей здобувачів освіти та їх виховання, на формування у здобувачів освіти ключових компетентностей, передбачених Державним стандартом базової середньої освіти; здійснювати контроль і оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти з української мови й

літератури, англійської мови, зарубіжної літератури; здатність керувати дослідницькою діяльністю здобувачів освіти у позакласній і позааудиторній роботі; здатність використовувати інформаційні технології у навчанні.

ФК 6. Здатність виявляти розуміння предмета, структури і ролі лінгвістики у формуванні сучасної наукової картини світу; чітке уявлення про походження мови, принципи і механізми її функціонування й розвитку, системний і антропоцентричний підходи в мовознавстві; усвідомлення ролі мови в житті соціуму; уміння розвивати в здобувачів освіти необхідні лінгвістичні компетенції.

ФК 10. Здатність формувати мовнокомунікативну компетентність здобувачів освіти, використовуючи різноманітні технології навчання, методи, прийоми і форми роботи.

ФК 11. Здатність ефективно й компетентно брати участь у різних формах наукової комунікації (конференції, круглі столи, дискусії, наукові публікації) в галузі освіти з метою вдосконалення професійної компетентності.

Вивчення навчальної дисципліни забезпечує досягнення здобувачами освіти таких програмних результатів навчання:

ПРН 2. Знати сучасну термінологію, наукові поняття, закони, концепції, учення і теорії, методи дослідження педагогічних і філологічних наук. Розуміти загальні тенденції, закономірності розвитку педагогічної та філологічної наук, їх роль у формуванні наукової картини світу.

ПРН 4. Знати методологію наукового пізнання як концептуальну основу професійної діяльності вчителя філологічних дисциплін, розуміти динаміку розвитку сучасних наукових теорій, що оновлюють методологію дослідження природи, соціуму, людини.

ПРН 6. Знати теорію та методику навчання філологічних предметів, інноваційні та інформаційно-комунікаційні та комп'ютерні технології навчання.

ПРН 7. Знати зміст і принципи організації освітньої діяльності в закладах загальної середньої освіти, сутність проектування навчальних програм, підручників, інформаційних і науковометодичних матеріалів з української та англійської мов, української та зарубіжної літератур.

ПРН 8. Уміти відбирати й аналізувати наукові джерела, у яких осмислюється проблема; проектувати та здійснювати емпіричні дослідження; проявляти творчі здібності під час досліджень; використовувати набуті знання з лінгвістики та літературознавства для вибору оптимальних шляхів аналізу різноманітного мовного матеріалу, художніх чи фольклорних творів, критичних праць; готувати доповідь, наукову статтю.

ПРН 12. Уміти здійснювати моніторинг навчальних досягнень суб'єктів освіти; розробляти різні типи навчальних завдань, відповідних результатам моніторингу; стежити за своєю мовою і поведінкою, мовою і поведінкою учнів; уважно слухати відповіді, адекватно реагувати на них; використовувати мову лінгвістики та літературознавства для офіційно-ділової та наукової комунікації.

ПРН 16. Уміти працювати з текстовою, графічною та числовою інформацією за допомогою комп'ютера; використовувати можливості мережевих програмних

систем для виконання теоретичних і практичних завдань у галузі професійної діяльності; уміти користуватися електронними словниками; здійснювати пошук методичних матеріалів для реалізації міжпредметних і внутрішньопредметних зв'язків.

ПРН 18. Уміти актуалізувати власний потенціал, проєктувати та реалізувати індивідуальні освітні траєкторії особистісного зростання.

ПРН 20. Соціальна активність, толерантне ставлення до різних думок і поглядів в умовах полікультурного середовища, дотримання морально-етичних аспектів професійної діяльності, академічної доброчесності.

4. Передумови для вивчення навчальної дисципліни

Передумовами для вивчення навчальної дисципліни (пререквізитами) є лінгвістичні дисципліни на першому (бакалаврському) рівні вищої освіти, зокрема курс «Сучасної української літературної мови», який закладає теоретичну базу і формує практичні навички аналізу лінгвістичних понять на всіх рівнях мовної ієрархії.

5. Програма навчальної дисципліни

5.1. Зміст навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1.

Наукові парадигми та базові принципи сучасного мовознавства

Тема 1. Лінгвометодологія. Дослідницькі принципи парадигмального простору сучасної лінгвістики.

Предмет, об'єкт і головні завдання лінгвометодології. Ключові поняття лінгвометодології: методологія, парадигма, епістема.

Наукові парадигми лінгвістики. Порівняльно-історична (генетична) парадигма. Структуралістська (таксономічна) парадигма. Комунікативно-функціональна (прагматична) парадигма. Когнітивна (когнітивно-дискурсивна) парадигма. Синергетична парадигма.

Дослідницькі принципи парадигмального простору сучасної лінгвістики. Експансіонізм. Експланаторність. Антропоцентризм. Дискурсоцентризм. Функціоналізм. Етноцентризм. Психонетичність. Діалогічність.

Лінгвістичні методи дослідження.

Тема 2. Парадигмальна переорієнтація вивчення української мови: утвердження антропоцентричної лінгвістики.

Мовна особистість: дефініції, структура, виміри, типи. Українська мовна особистість як проблемне питання теорії й практики українського мовознавства. Розвиток поняття «мовна особистість». Підходи до вивчення мовної особистості як основного суб'єкта комунікації. Структура мовної особистості як учасника комунікативного процесу. Комунікативний паспорт мовця. Мовна особистість як продукт і носій культури. Мовна свідомість. Мовна самосвідомість. Комунікативна поведінка особистості. Мовнокомунікативна компетенція особистості. Гендерно марковані

комунікативні стратегії й тактики у вербальній і невербальній комунікації. Маніпулятивні тактики спілкування. Семантико-прагматичні особливості компліментарних висловлювань. Типологія комунікативних невдач. Конструювання емпатичної комунікації.

Лінгвоперсонологія. Категорійний і парадигмальний простір сучасної лінгвоперсонології. Теорія сучасної лінгвоперсонології.

Тема 3. Значення комп'ютерної лінгвістики для розв'язання лінгвістичних проблем.

Комп'ютерна лексикографія. Словники тезаурусного типу. Паперові ідеографічні словники. Тезауруси в мережі «Інтернет». Організація ресурсів національної словникової бази.

Конститутивні параметри корпусу текстів. Сучасні корпуси. Типи корпусної розмітки. Інформаційні та лінгвістичні засади побудови українського національного лінгвістичного корпусу. Можливості застосування українського національного корпусу.

Використання ІІІ в лінгвістичних студіях.

Змістовий модуль 2.

Мовні явища на перетині наукових парадигм

Тема 4. Динаміка норм літературної мови.

Лінгвальна і соціально-історична сутність норми. Суспільний характер норми. Просторова і часова глибина літературної норми. Принцип еластичної (гнучкої) стабільності і принцип динамічності мовної норми. Основні тенденції змін норм різних рівнів мовної ієрархії.

Тема 5. Лексична ідентичність національної мови: баланс питомого і запозиченого.

Процеси інтернаціоналізації й націоналізації у мові. Екстралінгвальні та інтралінгвальні чинники, які детермінують входження іншомовних слів у лексикон національної мови та їх подальше освоєння. Взаємодія й конкурування іншомовних та питомих лексем. Критерії визначення когнітивної і комунікативної ваги нових номінацій. Кодифікація та реалізація лексичних норм.

Тема 6. Актуальні питання граматики сучасної української мови.

Основні теоретичні поняття словотвору та їх потрактування в сучасному українському мовознавстві. Творення відтопонімних прикметників. Творення іменників на позначення осіб за місцем проживання: сучасні тенденції. Узуальне й okazіональне, експресія та оцінність в авторських новотворах.

Нові тенденції у вживанні варіантних закінчень іменників. Сучасні тенденції використання назв осіб жіночої статі у професійному та науковому мовленні. Фемінні інновації в новітньому українському назовництві.

Нові тенденції в синтаксисі сучасної української мови. Стилiстичний синтаксис.

Тема 7. Зміни в «Українському правописі».

Значення правописних норм. Етапи в історії української орфографії.

Графіка (букви, якими позначають найтиповіші звуки), орфографія (закономірності поєднання букв для передавання на письмі звукового образу української мови), пунктуація (розділові знаків, за допомогою яких позначають змістове й інтонаційне членування висловленої думки). Сучасна редакція «Українського правопису» (2019 р.). Затвердження стандарту державної мови «Український правопис» рішенням Національної комісії зі стандартів державної мови від 1 березня 2026 року № 47 та оприлюднення на офіційному вебсайті Комісії. Розширення меж використання орфографічних варіантів. Пошук балансу між системними параметрами сучасної мови і різночасовими прикметами української мовної традиції.

Тема 8. Дифузність функціональних стилів.

Теоретичні аспекти стильової диференціації української літературної мови. Динаміка лінгвостилістичних ідей у національному мовознавстві. Взаємодія функціональних стилів.

Лексика як одна з найважливіших стилетвірних мовних ознак. Стилістично нейтральна і стилістично маркована лексика. Розширення сфери вживання термінологічної лексики. Лексика конфесійного стилю в нових функціонально-стилістичних сферах. Функціональні параметри субстандартної лексики.

5.2. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин				
	усього	у тому числі			
		лекції	практичні заняття	лаборатор	самостійна робота
Змістовий модуль 1.					
Наукові парадигми та базові принципи сучасного мовознавства					
Тема 1. Лінгвометодологія. Дослідницькі принципи парадигмального простору сучасної лінгвістики.	9	2	2		5
Тема 2. Парадигмальна переорієнтація вивчення української мови: утвердження антропоцентричної лінгвістики.	9	2	2		5
Тема 3. Значення комп'ютерної лінгвістики для розв'язання лінгвістичних проблем.	12	2	2		8
Разом за змістовим модулем 1	30	6	6		18
Змістовий модуль 2.					
Мовні явища на перетині наукових парадигм					

Тема 4. Динаміка норм літературної мови.	12	2	2		8
Тема 5. Лексична ідентичність національної мови: баланс питомого і запозиченого.	12	2	2		8
Тема 6. Актуальні питання граматики сучасної української мови.	12	2	2		8
Тема 7. Зміни в «Українському правописі».	12	-	2		10
Тема 8. Дифузність функціональних стилів.	12	2	2		8
Разом за змістовим модулем 2	60	8	10		42
Усього годин	90	14	16		60

5.3. Теми лекцій

№ теми	Назва теми	кількість годин
1	Лінгвометодологія. Дослідницькі принципи парадигмального простору сучасної лінгвістики.	2
2	Парадигмальна переорієнтація вивчення української мови: утвердження антропоцентричної лінгвістики.	2
3	Значення комп'ютерної лінгвістики для розв'язання лінгвістичних проблем.	2
4	Динаміка норм літературної мови.	2
5	Лексична ідентичність національної мови: баланс питомого і запозиченого.	2
6	Актуальні питання граматики сучасної української мови.	2
7	Зміни в «Українському правописі».	-
8	Дифузність функціональних стилів.	2
	Всього годин	14

5.4. Теми практичних занять

№ теми	Назва теми	кількість годин
1	Лінгвометодологія. Дослідницькі принципи парадигмального простору сучасної лінгвістики.	2
2	Парадигмальна переорієнтація вивчення української мови: утвердження антропоцентричної лінгвістики.	2
3	Значення комп'ютерної лінгвістики для розв'язання	2

	лінгвістичних проблем.	
4	Динаміка норм літературної мови.	2
5	Лексична ідентичність національної мови: баланс питомого і запозиченого.	2
6	Актуальні питання граматики сучасної української мови.	2
7	Зміни в «Українському правописі».	2
8	Дифузність функціональних стилів.	2
	Всього годин	16

5.5. Самостійна робота

№ теми	Назва теми	кількість годин
1	Лінгвометодологія. Дослідницькі принципи парадигмального простору сучасної лінгвістики. Дослідницькі принципи сучасного мовознавства. <i>Завдання: укласти короткий словничок термінів-назв дослідницьких принципів.</i>	5
2	Парадигмальна переорієнтація вивчення української мови: утвердження антропоцентричної лінгвістики. Лінгвоперсонологія. <i>Завдання. Підготувати тези за монографією: Загнітко А. Теорія лінгвоперсонології: монографія. Вінниця: Нілан-Лтд, 2017. 136 с.</i>	5
3	Значення комп'ютерної лінгвістики для розв'язання лінгвістичних проблем. Ідеографічні словники. <i>Завдання. Підготувати мініреферат (до 3 с.) про досвід укладання словників тезаурусного типу.</i>	8
4	Динаміка норм літературної мови. Основні тенденції змін лексичних норм. <i>Завдання. Підготувати словничок лексичних інновацій періоду повномасштабного російського вторгнення (мінімум – 20 словникових статей).</i>	8
5	Лексична ідентичність національної мови: баланс	8

	питомого і запозиченого. Критерії визначення когнітивної і комунікативної ваги нових номінацій. <i>Завдання. Підготувати 10 прикладів недоречного вживання іношомовізмів в освітньому дискурсі.</i>	
6	Актуальні питання граматики сучасної української мови. Фемінні інновації в новітньому українському назовництві. <i>Завдання. Підготувати матеріали до дискусії на тему «Фемінітиви: за і проти».</i>	8
7	Зміни в «Українському правописі». Сучасна редакція «Українського правопису» (2019 р.). <i>Завдання. Підготувати презентацію «Зміни в Українському правописі».</i>	10
8	Дифузність функціональних стилів. Функціональні параметри субстандартної лексики. <i>Завдання. Підготувати 10 прикладів уживання субстандартної лексики. в різних функціональних стилях</i>	8
	Всього годин	60

5.6. Орієнтовна тематика індивідуальних завдань (ІНДЗ)

№ теми	Назва теми
2	Лінгвістичне есе на тему «Мовна особистість як продукт і носій культури».
4	Лінгвістичний огляд «Динаміка лексичних норм».
5	Лінгвістичне есе на тему «Іношомовізми в сучасній українській мові».
6	Лінгвістичне есе на тему «Фемінітиви в сучасній українській мові».
6	Лінгвістичний огляд «Нові тенденції у вживанні варіантних закінчень іменників».
8	Лінгвістичне есе на тему «Лексика конфесійного стилю в нових функціонально-стилістичних сферах».

8	Лінгвістичне есе на тему «Спортивна лексика в нових функціонально-стилістичних сферах».
8	Лінгвістичне есе на тему «Медична лексика в нових функціонально-стилістичних сферах».
8	Лінгвістичне есе на тему «Функціональні параметри субстандартної лексики»
8	Лінгвістичний огляд «Дифузність функціональних стилів».

Обсяг ІНДЗ: 8-10 сторінок (Times New Roman, кегль 14, міжрядковий інтервал 1,5).

Структура ІНДЗ: вступ (актуальність проблеми, мета, завдання роботи), основна частина (аналіз матеріалу з покликанням на джерела), висновки (авторські узагальнення, 1 с.), список використаних джерел (оформлений за сучасними вимогами).

6. Форми та методи навчання

Форми навчання: лекції (традиційні, проблемні, інтерактивні); практичні заняття; консультації (індивідуальні та групові); самостійна робота здобувачів освіти; індивідуальні навчально-дослідні завдання; дистанційне навчання із застосуванням електронних освітніх платформ (відповідно до розпоряджень деканату); виконання презентацій; науково-дослідна робота студентів.

Методи навчання: словесні методи: пояснення, розповідь, бесіда, дискусія; наочні методи: демонстрація, ілюстрація, використання мультимедійних презентацій, відеоматеріалів; практичні методи: виконання вправ; проблемно-пошукові методи: проблемний виклад, евристична бесіда, дослідницький метод; інтерактивні методи: мозковий штурм, робота в малих групах, кейс-метод, дебати, круглий стіл; метод аналізу конкретних ситуацій (case study); інформаційно-комунікаційні методи із застосуванням цифрових технологій та онлайн-ресурсів.

Вивчення навчальної дисципліни, обрані форми та методи навчання сприяють формуванню м'яких навичок здобувачів:

Дебати та дискусії розвивають навички аргументації, слухання та критичного мислення. Дебати стимулюють здобувачів розглядати різні погляди та аргументувати свою позицію.

Інтерактивне навчання. Використання інтерактивних платформ і технологій, таких як онлайн-курси, вебінари, дозволяє студентам розвивати адаптаційні та технічні навички, а також підвищувати креативність.

7. Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

У процесі вивчення дисципліни використовуються такі засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання:

– поточне опитування;

- стандартизовані тести;
- аналіз наукових праць;
- редагування;
- лінгвістичні есе, лінгвістичні огляди;
- проєктна діяльність;
- презентації результатів виконаних індивідуальних завдань;
- виступи на наукових заходах (за бажанням).

8. Форми контролю

У процесі вивчення дисципліни використовуються такі форми контролю:

- поточний контроль, який здійснюється у формі оцінювання результатів навчальної діяльності здобувачів вищої освіти на практичних заняттях, а також результатів виконання завдань самостійної роботи;
- модульна контрольна робота після вивчення логічно завершеної частини навчальної дисципліни (стандартизовані і нестандартизовані тести; оцінка модульного контролю складається з балів, накопичених упродовж вивчення змістового модуля);
- оцінювання ІНДЗ;
- підсумковий контроль (стандартизовані і нестандартизовані тести, усна відповідь; проводиться у формі екзамену в термін, визначений графіком підсумкового контролю).

9. Критерії та порядок оцінювання результатів навчання

Політика оцінювання

Поточне оцінювання:

За роботу на практичному занятті студент може отримати бали залежно від теми заняття згідно із запланованим розподілом балів.

7 балів: здобувач демонструє ґрунтовні знання матеріалу в повному обсязі, вміє вільно висловлює думку з проблемних питань, виявляє креативність у розумінні і творчому використанні набутих знань та умінь.

5-6 балів: здобувач демонструє повні, систематичні знання, вільно висловлює думку з проблемних питань, самостійно аналізує явища, факти, однак при викладі матеріалу допускає несуттєві помилки.

3-4 бали: здобувач демонструє знання основного матеріалу в обсязі, достатньому для подальшого навчання і майбутньої фахової діяльності, поверхневу обізнаність із проблемних питань заняття, допускає суттєві помилки при викладі матеріалу, але спроможний усунути їх із допомогою викладача.

2 бали: здобувач демонструє фрагментарні знання матеріалу, що складає менше 50% необхідного обсягу, не знає основної термінології, не вміє логічно висловлюватися.

1 бал: здобувач демонструє фрагментарні знання, які є частково правильними; відповідь містить грубі помилки в аналізі явищ, фактів, використанні термінології, відзначається порушенням логіки викладу, неаргументованим висвітленням проблеми.

0 балів: здобувач не володіє знаннями із теми заняття, відповідь

неправильна або відсутня взагалі.

Критерії оцінювання самостійної роботи

Навчальний матеріал, опрацьований у процесі самостійної роботи, оцінюється на практичному занятті (по 3 бали) та під час тестового контролю.

Питання, передбачені для засвоєння у процесі самостійної роботи, виносяться на іспит.

Критерії оцінювання ІНДЗ

Максимальна оцінка – **14 балів**

1. Зміст лінгвістичного есе чи лінгвістичного огляду (10 балів).
2. Оригінальність ідеї (2 бали).
3. Стилїстика есе чи огляду (2 бали).

Максимальну оцінку здобувач може отримати за виступ на конференції або наукову публікацію.

Критерії оцінювання підсумкового контролю

Підсумковий контроль проводиться у формі тестування на сервері електронних ресурсів Moodle та у формі письмової роботи. Тестові завдання передбачають питання з усіх тем робочої програми. Питання розподілені на 3 рівні складності: **1 рівень** - 10 завдань з однією правильною відповіддю по 1 балу (максимум 10 балів); **2 рівень** - 5 завдань по 2 бали (максимум 10 балів); **3 рівень** - відповідь на відкрите питання у формі письмової роботи (максимум 10 балів). Максимальна кількість балів за підсумковий контроль – 30.

Розподіл балів, які отримують здобувачі

Поточне і модульне оцінювання									Екза- мен	Підсум кова оцінка
ЗМ 1			ЗМ 2					ІНДЗ		
21			35							
Тема 1	Тема 2	Тема 3	Тема 4	Тема 5	Тема 6	Тема 7	Тема 8			
7	7	7	7	7	7	7	7	14	30	100

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Оцінка ECTS100-бальна	Оцінка ECTS літерна	Оцінка за національною шкалою	
		екзамен	залік
90–100	A	відмінно	за- ра- хо- ва- но
85–89	B	добре	

75–84	C	задовільно	
65–74	D		
60–64	E		
35–59	Fx	незадовільно	незараховано
0–34	F		

Політика щодо дедлайнів та перескладання. Роботи, які здано з порушенням термінів без поважних причин, буде оцінено на нижчу оцінку (75% від можливої максимальної кількості балів за вид діяльності). Перескладання модулів відбувається за наявності поважних причин.

У випадку виникнення **конфліктних ситуацій** керуватися нормами «Положення щодо врегулювання конфліктних ситуацій у Тернопільському національному педагогічному університеті імені Володимира Гнатюка»

Політика щодо академічної доброчесності: Обов'язково дотримуватися «Положення про академічну доброчесність та етику академічних взаємовідносин у Тернопільському національному педагогічному університеті імені Володимира Гнатюка».

Списування під час розв'язання тестових завдань та написання контрольних робіт є забороненим. Доцільність та дозвіл використання мобільних пристроїв визначається викладачем у кожному конкретному випадку під час підготовки практичних завдань у процесі заняття.

Політика щодо відвідування: Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, дуальна форма здобуття освіти, працевлаштування, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в онлайн-форматі за погодженням із керівником курсу.

10. Політика використання ШІ в межах навчальної дисципліни

Використання систем штучного інтелекту (ChatGPT, Claude, Gemini тощо) в межах курсу є частково дозволеним (для аналітичних оглядів), але суворо регламентованим. Дотримуватися «Політики використання штучного інтелекту у науково-технічній та інноваційній діяльності Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка».

11. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна

1. Мультимедійний проєктор – демонстрація презентацій.
2. Комп'ютери з доступом до інтернету.

12. Рекомендована література

Основна

1. Ажнюк Б. М. Мовна політика: Україна і світ: монографія. Київ:

Видавничий дім Дмитра Бураго, 2021. 420 с.

2. Брус М. П. Фемінітиви в українській мові: генеза, еволюція, функціонування: монографія. Івано-Франківськ: ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника», 2019. 440 с

3. Видатні особистості з українського мовознавства: хрестоматія / за заг. ред. М. Навальної; укл. Т. Левченко, Т. Чубань. Переяслав-Хмельницький: Видавництво КСВ, 2016. 172 с.

4. Вплив суспільних змін на розвиток української мови / Є. А. Карпіловська, Л. П. Кислюк, Н. Ф. Клименко, В. І. Критська, Т. К. Пуздирєва, Ю. В. Романюк; відп. ред. Є. А. Карпіловська. Київ: Видавничий дім Дмитра Бураго, 2018. 444 с.

5. Граматика сучасної української літературної мови. Морфологія / І. Р. Вихованець, К. Г. Городенська, А. П. Загнітко, С. О. Соколова; за ред. К. Г. Городенської. Київ: Видавничий дім Дмитра Бураго, 2017. 752 с.

6. Загнітко А., Богданова І. Лінгвокультурологія. Вінниця: ДонНУ імені Василя Стуса, 2017. 287 с.

7. Загнітко А. П. Сучасний лінгвістичний словник. Вінниця: ТВОРИ, 2020. 920 с.

8. Загнітко А. Теорія лінгвоперсонології: монографія. Вінниця: Нілан-Лтд, 2017. 136 с.

9. Кислюк Л. Сучасна українська словотвірна номінація: ресурси та тенденції розвитку: монографія. Київ: Видавничий дім Дмитра Бураго, 2017. 424 с.

10. Кононенко В. І. Прагматика художнього тексту: пошуки новостилі: монографія. Київ; Івано-Франківськ: Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника, 2021. 365 с.

11. Личук М., Навальна М., Молоткіна Ю. Динаміка запозичень в українській мові початку ХХІ століття: монографія. Київ: Видавництво ФОП Ямчинський О. В., 2021. 228 с.

12. Нова лінгвістична парадигма: напрями і перспективи: монографія / за ред. Н. В. Кондратенко. Вінниця: ТВОРИ, 2024. 158 с.

13. Соціолінгвістика: Інтеграційний напрям досліджень. Навчальна дисципліна: монографія / Г. Мацюк, О. Горда, А. Чучвара та ін.; за ред. Г. Мацюк. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2021. 280 с.

14. Український етномовний континуум в умовах війни Росії проти України: монографія / відп. редактор С. О. Соколова, техн. редактор І. І. Брага. Київ: Інститут української мови НАН України, 2024. 366 с. [Електронне видання].

Допоміжна

15. Єщенко Т. Феномен художнього тексту: комунікативний, семантичний і прагматичний аспекти: монографія. Львів: Львівський національний медичний університет імені Данила Галицького, 2021. 470 с.

16. Лісовський П. М., Лісовська Ю. П. Персонологія: специфіка, структура, механізм: навчальний посібник. Київ: ДП «Видавничий дім «Персонал», 2017. 356 с.

17. Піддубна Н. В. Теорія теолінгвістики: феномен біблійності в

українській лінгвокультурі та омовлення релігійної картини світу: монографія. Харків: Майдан, 2019. 456 с.

18. Селігей П. О. Світло і тіні наукового стилю. Київ: Вид. дім «Києво-Могилянська академія», 2016. 627 с.

19. Синявський О. Норми української літературної норми. Київ: Видавничий дім Дмитра Бураго, 2018. 368 с. (Репринт з видання 1931 р.)

20. Смеречинський С. Нариси з української синтакси (у зв'язку з фразеологією та стилістикою). Київ: Видавничий дім Дмитра Бураго, 2021. 283 с. (Репринт із видання 1932 р.)

21. Соціальне у мові та мова в соціумі: монографія на пошану доктора філологічних наук, професора Лариси Масенко / О. Доценко, М. Жуйкова, Н. Кісс та ін.; наук. ред. та упоряд. Н. Ясакова; Національний університет «Києво-Могилянська академія». Київ: НаУКМА, 2023. 547 с.

22. Стилістика модерного часу: колективна монографія. Київ: Ліра-К, 2024. 464 с.

23. Стилістика української мови (Теоретичні основи стилістики. Художньо-виразові засоби мовлення): навчально-методичний посібник для студентів-філологів закладів вищої освіти / уклад. І. І. Коломієць. Умань: Візаві, 2019. 240 с.

24. Струганець Л., Ленко О. Українська мова в національному телебаченні: моніторинг реалізації комунікативних ознак: монографія. Тернопіль: Осадца Ю. В., 2019. 120 с.

25. Струганець Л. В., Штонь О. П. Теорія багатозначності слова Л. А. Лисиченко у вимірі сьогодення. *Лінгвістичні дослідження*: зб. наук. пр. Харк. нац. пед. ун-ту імені Г. С. Сковороди / гол. ред. О. В. Халіман. Харків, 2023. Вип. 58. С. 79–93. <https://doi.org/10.34142/23127546.2023.58.06>

26. Струганець Л., Феца Т. Мовний портрет української діаспори в Туреччині (алгоритм аналізу). *Вісник науки та освіти: журнал*. 2025. № 11(41) 2025. С. 1133-1144. [https://doi.org/10.52058/2786-6165-2025-11\(41\)-1133-1144](https://doi.org/10.52058/2786-6165-2025-11(41)-1133-1144)

27. Соціолінгвістичні студії в умовах російсько-української війни: рецензія. *Лінгвістичні студії*. 2025. Вип. 49. С. 186-192.

28. Тележкіна О. О. ЗВУК-СЛОВО-ТЕКСТ: мова української поезії II половини XX – початку XXI століття: монографія. Харків: Майдан, 2020. 360 с.

29. Kravets L., Semashko T., Struhanets L., Vilchynska T., Matsko O. The Mythological Basis of Poetic Metaphor. *AD ALTA: Journal of Interdisciplinary Research*. 2024. 14/01-XLIII. S. 79-84. URL: <https://www.magnanimitas.cz/ADALTA/140243/PDF/140243.pdf>

30. Kravets L. V., Siuta H. M., Struhanets L. V., Struhanets Yu. B. Cognitive (conceptual) metaphor in the Ukrainian poetic discourse. *Journal of Language and Linguistic Studies*. 2021. 17 (Special Issue 2). S. 1308-1319. URL: <https://www.jlls.org/index.php/jlls/article/view/2601>

31. Kryshchanovych S., Tieliezhkina O., Chesnokova M., Yemelienenko Y., Kravchenko V. Paradigm of the Competence of Linguists in the Education System in the Context of Understanding the Philosophy of Language. *WISDOM*. 2022. 3(2). S.104–111. URL:

<https://wisdomperiodical.com/index.php/wisdom/article/view/732>

32. Language, Interaction and National Identity: Studies in the Social Organisation of National Identity in Talk-in-Interaction (Cardiff Papers in Qualitative Research) / ed. by S. Hester, W. Housley. New York: Routledge, 2017. 260 p.

33. Multidimensionality of vocabulary in the literary language / L. Struhanets, O. Kosovych, T. Vilchynska, Yu. Struhanets, Yu. Kostiuk and other; ed. by L. Struhanets. Beau Bassin: LAMBERT Academic Publishing, 2018. 194 c.

34. Poplack Sh. Loanwords in the Speech Community and in the Grammar. Oxford: Oxford University Press, 2018. 272 p.

35. Struhanets L., Kostiuk Yu., Struhanets P. Communication features of sports discourse. *Analele Universității din Craiova. Seria Științe Filologice. Lingvistică*. 2025. Anul XLVII. No. 1-2. Pp. 402-409.
<https://doi.org/10.52846/aucssflingv.v47i1-2.204>

13. Інформаційні інтернет-ресурси

1. Словник української мови в 11-ти т. URL: <http://sum.in.ua/>

2. Словник української мови у 20-ти т. URL: <https://sum20ua.com/Entry/index?wordid=1&page=0>

3. Стандарт державної мови «Український правопис». Київ: Національна комісія зі стандартів державної мови, 2026. URL: <https://mova.gov.ua/storage/app/sites/19/2026/rishennja-komisiji/01-03/sdm-ukrayinskaa-pravopis-vidannia.pdf>

4. Мова – ДНК нації. URL: <https://ukr-mova.in.ua/>

5. Мовознавство: науково-теоретичний журнал Національної академії наук України, Інституту мовознавства ім. О.О. Потебні та Українського мовно-інформаційного фонду НАН України. URL: <https://movoznavstvo.org.ua/>

6. Російсько-українські словники. URL: <https://r2u.org.ua>

7. Словник UA: портал української мови та культури. URL: <https://slovyk.ua>

8. Словник української мови за ред. Б. Грінченка. URL: <http://hrinchenko.com/>

9. Українська мова: науково-теоретичний журнал. URL: <https://ukrmova.iul-nasu.org.ua/>

10. Український лінгвістичний портал: мова, інформатика, лінгвістика. URL: <http://www.ulif.org.ua>

11. Український правопис. URL: <https://www.ulif.org.ua/page/nova-riedaktsiia-ukrayins-kogho-pravopisu-2020>

12. MOVA.INFO: лінгвістичний портал. URL: <http://www.mova.info>

14. Перелік рекомендованих ресурсів

з неформальної та/або інформальної освіти, за результатами проходження яких можуть бути визнані результати навчання з освітнього компоненту

Види неформальної освіти: тренінги, майстер-класи, семінари, вебінари, платформи дистанційного навчання, освітні й практичні курси, літні / зимові школи тощо.

Для досягнення програмних результатів навчання та набуття компетентностей з освітнього компонента рекомендовано пройти курси, тренінги, послухати відкриті лекції, семінари, вебінари, які проводять Інститут української мови НАН України, Інститут мовознавства імені О. О. Потебні («Потебнянський колегіум» <https://www.inmo.org.ua/potebnianskyikolehium.html> та ін). Перезарахування результатів відбувається згідно з «Положенням про визнання результатів навчання, здобутих у неформальній та інформальній освіті» Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка.

15. Комунікація та етика взаємодії

Комунікація між викладачем і здобувачами освіти здійснюється під час занять, консультацій, через корпоративну електронну пошту та через електронну платформу «Moodle».

Консультації проводяться згідно з графіком або за попередньою домовленістю. У разі відсутності на занятті з поважних причин здобувач освіти повинен відпрацювати пропущений матеріал у встановленому порядку.

Учасники освітнього процесу зобов'язані дотримуватися принципів взаємної поваги, академічної доброчесності, толерантності та професійної етики. Під час спілкування очікуються коректність, відповідальність, конструктивний діалог і повага до думок інших учасників освітнього процесу.